

นวนิยายอัตชีวประวัติของโจเซฟ คอนราด : การวิเคราะห์ตามแนวคิดวิเคราะห์ของฟรอยด์

นางสาวสร้อยสน สกลรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

หน่วยวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 25๖7

ISBN 974 - 583 - 872 - 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1403615X

Joseph Conrad's Autobiographical Novels : A Freudian Analysis.

Miss Soison Sakolrak

A Thesis Submitted in Partial - Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Division of Comparative Literature

Graduate school

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974 - 583 - 872 - 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นวนิยายอัตชีวประวัติของโจเซฟ คอนราด : การวิเคราะห์
ตามแนวคิดวิเคราะห์ของฟรอยด์

โดย

นางสาวสร้อยสน สกลรักษ์

หน่วยวิชา

วรรณคดีเปรียบเทียบ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. กอังกาญจน์ ตะเวทีกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เอวาร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริรัตน์ ทวีเลิศนิธิ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. กอังกาญจน์ ตะเวทีกุล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เลกิงวิทย์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สร้อยสัน สกลรักษ์ : นวนิยายอัตชีวประวัติของโจเซฟ คอนราด : การวิเคราะห์ตาม
แนวคิดวิเคราะห์ของฟรอยด์ (JOSEPH CONRAD'S AUTOBIOGRAPHICAL NOVELS :
A FREUDIAN ANALYSIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ม.ร.ว.กองกาญจน์ ตะเวทีกุล, 170 หน้า.
ISBN 974-583-872-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของโจเซฟ คอนราด เปรียบเทียบกับชีวประวัติของผู้เขียนเอง โดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่านักเขียน และวรรณกรรมที่เขาสร้างสรรคขึ้นนั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันจริง โดยตัวละครเอกในนวนิยายก็คือส่วนหนึ่งของตัวผู้เขียน และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนวนิยายก็คือประสบการณ์ในชีวิตของผู้เขียนเอง และแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์สามารถอธิบายพฤติกรรม และลักษณะนิสัยของตัวละคร ซึ่งก็คือตัวแทนของมนุษย์ได้อย่างมีเหตุผล

ผลของการศึกษาวิเคราะห์พบว่า นวนิยายของคอนราดเขียนขึ้นโดยสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครที่เล่นธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ และเน้นให้เห็นความสำคัญของการค้นหาจิตใต้สำนึกของตนเอง อันเป็นหนทางนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตนเอง ซึ่งเป็นต้นเหตุนำไปสู่ปัญหาที่ยิ่งใหญ่ขึ้น คือ ความขัดแย้งกับบุคคลอื่นและสังคมต่อไป ซึ่งหากตัวละครเอกไม่สามารถค้นหาจิตใต้สำนึกของตนเองพบ พวกเขาจะพบกับความหายนะและความตาย ในขณะที่หากพวกเขาค้นพบจิตใต้สำนึกของตนเอง พวกเขาก็พบโอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ และพบหนทางที่จะนำชีวิตไปสู่ความสูญเสียที่แท้จริง

เมื่อนำตัวละครเอกและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในนวนิยายมาเปรียบเทียบกับชีวประวัติของคนเรา ก็ทำให้ผู้วิจัยพบว่านวนิยายของเขาเป็นนวนิยายอัตชีวประวัติ เนื่องจากตัวละครเอกก็คือตัวแทนของคอนราด และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนวนิยายก็คือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในประสบการณ์ของคอนราดเอง

นอกจากนั้นกลวิธีการเขียนของคอนราดที่มุ่งตีแผ่ขบ วนการทางความคิด และอารมณ์ของตัวละครซึ่งเป็นตัวแทนของคอนราดเอง รวมทั้งการเล่นมุมมองแบบใช้ตัวละคร 'สัน' เป็นผู้บรรยายยังแสดงให้เห็นว่านวนิยายของคอนราดเป็นนวนิยายอัตชีวประวัติ

ภาควิชา ..... หน่วยวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ
สาขาวิชา ..... วรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ ..... สันติสุข สกลรักษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ผศ.กองกาญจน์ ตะเวทีกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C 310172: MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEY WORD: AUTOBIOGRAPHICAL NOVELS / JOSEPH CONRAD / FREUDIAN / ANALYSIS

SOISON SAKOLRAK : JOSEPH CONRAD'S AUTOBIOGRAPHICAL NOVELS :

A FREUDIAN ANALYSIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. M.R. KONGKARN
TAVEDHIKUL. 170 pp. ISBN 974-583-872-1

The objectives of this thesis are to prove that the main characters' lives represented Joseph Conrad's real life by comparing his novels to his biography and to show that Freudian psychoanalytical theory can reasonably explain the characteristics of the main characters which are truly representative of human beings.

The results of the study confirm that the purpose of his novels is to present the nature of human beings and emphasize the importance of penetrating to the unconscious which is the best means of resolving self - conflict, the cause of other greater problems : conflict between man and man and conflict between man and society. The main characters show that if man can not discover his unconscious, he will be destroyed. But if he can, he will survive and live peacefully.

Moreover, the comparative study of the main characters in Conrad's novels and his life show that his novels are autobiographical novels because the main characters are personification of himself and the incidents in the novels depict his own experiences.

Besides, Conrad also wrote his novels in manner of the stream of consciousness writing by using the theory of involuntary memory and relation of time to release the thought and emotion of the main characters which are representative of himself. In this way he could show that stress and the psychological states are the main cause of the action

ภาควิชา..... หน่วยวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

สาขาวิชา..... วรรณคดีเปรียบเทียบ

ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... สักดา สักดา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศ.ดร.พร. ส.เวียง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงไปได้ ด้วยความอนุเคราะห์อย่างสูง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. กอังกาญจน์ ตะเวทีกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่ง ท่านได้ให้ทั้งคำแนะนำและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการค้นคว้า การวิเคราะห์ และการเรียบเรียง ส่วนวนภาษา ตลอดจนให้คำติชม และกำลังใจจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริวิรัตน์ ทวีเลิศนิธิ และ รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เตกิงวิทย์ ประธานกรรมการ และคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจ และให้คำแนะนำในการแก้ไข และอาจารย์ทุกท่านในหน่วยวิชา วารณคดีเปรียบเทียบที่กรุณาอบรม และสอนวิชาความรู้ ตลอดจนพ่อ และแม่ที่ให้ความ สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้ตลอดการทำวิจัย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกคนที่ช่วยให้ทั้งคำแนะนำ ในการค้นข้อมูล ให้ความช่วยเหลือในด้านกรพิมพ์ การตรวจทานข้อมูล และให้กำลังใจ ช่วยในการทำงานจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

สร้อยสน สกลรักษ์

ผู้วิจัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่	
บทนำ	1
ที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า	5
สมมุติฐาน	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
คำสำคัญ	8
1. ความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิทยาฟรอยด์กับวรรณกรรม	9
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์	10
1. โครงสร้างของจิต	10
2. โครงสร้างบุคลิกภาพ	11
3. สัญชาตญาณ	16
3.1 สัญชาตญาณมุ่งเป็น	16
3.2 สัญชาตญาณมุ่งตาย	16
4. นาซีซิสม์	17
5. จิตกังวล	19
ความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิเคราะห์กับวรรณกรรม	20
1. การนำทฤษฎีจิตวิเคราะห์มาวิเคราะห์แก่นเรื่อง	22
2. การนำทฤษฎีจิตวิเคราะห์มาวิเคราะห์ปมปัญหา	42
2. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเขียนกับวรรณกรรม	63
ความสัมพันธ์ระหว่างนักเขียนกับวรรณกรรมในทศวรรษของฟรอยด์	65
ชีวประวัติของคอนราด	66
แรงผลักดันในการเขียน	70
1. แรงผลักดันที่ได้รับจากประสบการณ์ของตนเองโดยตรง	70

2. แรงผลักดันที่ได้รับจากการพบคนในสังคม	102
พัฒนาการของตัวละคร	108
ฉาก	113
1. ฉากในฐานะเป็นเครื่องมือนำผู้อ่านไปสู่แก่นเรื่อง	113
2. ฉากในฐานะที่เป็นเครื่องมือนำไปสู่โครงเรื่อง	115
3. ฉากในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์	116
4. ฉากในฐานะที่ยืนยันความเป็นนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ	118
3. กลวิธีการประพันธ์นวนิยายอัตชีวประวัติของคอนราด	120
การตีแผ่ขบวนการทางความคิดและความรู้สึกของตัวละคร	120
1. การเล่าเรื่องแบบทำลายความต่อเนื่องของเวลา	124
1.1 ทฤษฎีเรื่องความสัมพันธ์ของเวลา	125
1.2 ทฤษฎีเรื่องความทรงจำในจิตใต้สำนึก	129
2. วิธีการเสนอมุมมอง	132
2.1 ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเอง	152
2.2 ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นผู้สังเกตการณ์	154
4. บทสรุป	164
บรรณานุกรม	167
ประวัติผู้เขียน	170